

Beleidsplan OVCG 2021-2024

5. Profiel instelling

Geef hieronder aan wat de missie en visie van zijn van de organisatie waarvoor u subsidie aanvraagt. Beantwoord in ieder geval de volgende vragen:

- Kenmerkt uw aanbod zich door hoogwaardige inhoudelijk/ artistieke kwaliteit?

Het OVCG is de enige instelling in Groningen die zich professioneel bezighoudt met de Tweede Wereldoorlog in Stad en Ommeland. In het centrum komen expertise en ervaring samen om op een aansprekende manier ten behoeve van vele doelgroepen de kennis van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog te vergroten en onder de aandacht te brengen. Daarnaast streeft het OVCG ernaar de reflectie op de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog te bevorderen; geschiedschrijving is een dynamisch proces; het perspectief op historische gebeurtenissen verandert voortdurend, nieuwe generaties stellen andere vragen aan het verleden. Door op uiteenlopende wijze deze geschiedenis en de veranderende visies daarop te presenteren, wil het OVCG een groot publiek aanspreken.

Het OVCG:

- vergaart kennis omtrent de gebeurtenissen van de Tweede Wereldoorlog, waarbij ervaringen en herinneringen van mensen veelal het vertrekpunt zijn.
- bevordert de reflectie op de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog;
- maakt de kennis over het regionale WOII-erfgoed op eigentijdse wijze toegankelijk en geeft deze kennis door aan jong en oud;
- maakt samen met verschillende culturele instellingen in Stad en Ommeland digitale en fysieke presentaties rondom het thema WOII, op regionaal, landelijk en in een enkel geval zelfs op internationaal niveau, zoals in de samenwerking van de afgelopen jaren met Duitse organisaties in Oldenburg/Wehnen.
- verzamelt, beheert, en onderzoekt de WOII-collectie Groningen en stelt deze digitaal beschikbaar voor onderzoek, en biedt zijn deskundige kennis aan om het materiaal te kunnen duiden aan een breed en divers publiek
- beheert zijn collectie duurzaam en professioneel conform de geldende normen over archiefbeheer.

Bij de totstandkoming van al onze projecten wordt gewerkt met een professioneel team van historici, documentairemakers, docenten en stagiaires van de opleiding Geschiedenis aan de RUG. Ook de vrijwilligers spelen hier een grote rol, zonder hun inzet zouden de projecten niet tot stand kunnen komen. Onze documentaires zijn van dusdanige kwaliteit dat ze alle worden uitgezonden door RTV Noord.

Van zowel onze samenwerkingspartners als van de bezoekers van de publieksactiviteiten krijgt het OVCG een hoge waardering. Dergelijke samenwerkingsprojecten worden veelal gecontinueerd. Zo was de tentoonstelling in het Streekhistorisch Centrum (SHC) in Stadskanaal in 2019 een groot succes. De tentoonstelling werd verlengd en het SHC ontving bovengemiddeld veel bezoekers. De activiteiten en producten die het OVCG ontplooit of vervaardigt, zoals tentoonstellingen, lezingen en documentaires worden altijd met veel lof ontvangen.

- Uit wie bestaat uw doelgroep/publiek? (leeftijd, opleiding, culturele achtergrond, etc.)

Het OVCG richt zich vooral op mensen die affiniteit hebben met de Groninger cultuur en geschiedenis, meer in het bijzonder wat betreft de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast wordt een belangrijke doelgroep gevormd door jongeren vanaf de groepen 7 en 8 van de basisscholen, scholieren van het middelbaar onderwijs en studenten. We spreken verschillende sociale groepen binnen Groningen en ver daar buiten aan: van de generatie die de oorlog nog heeft meegemaakt tot de jongere generaties die vrijheid gemakkelijk als iets vanzelfsprekends kunnen beschouwen.

Binnen de doelgroep onderscheiden we:

- lezers van onze publicaties, kijkers van onze documentaires en bezoekers van onze exposities en website.
- historisch onderzoekers. We bereiken professionele historici, amateuronderzoekers, studenten, leerlingen en nabestaanden van WOII-getroffenen. Vanuit de hele wereld bereiken ons vragen om informatie (op jaarbasis: 400).
- scholieren die participeren in onze educatieve programma's
- journalisten en programmamakers (zowel internationaal, landelijk als regionaal)

De collectie verzetskaarten van een OVCG is een veel geraadpleegde bron voor onderzoek. Het is het op één na meest geraadpleegde archief op de website van de Groninger Archieven, jaarlijks bekijken rond de 200.000 mensen de verzetskaarten.

De afgelopen jaren heeft het OVCG zich ingezet om nieuwe doelgroepen te bereiken. De samenwerking met Vluchtelingenwerk Noord-Nederland en Amnesty International is hier een goed voorbeeld van. Door het verhaal van oorlog en verzet in andere landen in andere tijden te vertellen, bereiken we een breder en nieuw publiek waaronder mensen met een andere culturele achtergrond. Een goed voorbeeld is de tentoonstelling in het NSM tijdens *Voortdurend Verzet* (2018). Ook willen we de komende jaren nog meer inzetten op een publiek van jongeren tussen de 15 en 25 jaar. Dit hebben we al in gang gezet door een samenwerking met de theaterafdeling van VRIJDAG waar een groep jongeren een toneelstuk heeft gemaakt binnen het project Voortdurend Verzet. Komend jaar gaan we hiermee verder middels een intensieve samenwerking met het Wessel Gansfort College in de stad.

Verder wil het OVCG de internationale contacten verder uitbreiden. De samenwerking en kennisdeling met de Gedenkstätte Wehnen is beide partijen goed bevallen en het OVCG wil de komende jaren graag in contact komen met andere organisaties van over de grens.

- Wat is uw maatschappelijke functie/rol?

Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen 'houdt de herinnering levend' aan een dramatische episode uit de geschiedenis van Nederland en van Groningen: de oorlog van 1940-1945. Jaarlijks neemt het aantal vragen bij OVCG nog steeds toe. Journalisten, universitaire- of amateuronderzoekers, scholieren, nabestaanden van verzetsmensen en andere belangstellenden willen weten hoe hun persoonlijke geschiedenis, de geschiedenis van een familielid of hun woonplaats, verweven is met de grote geschiedenis.

De Tweede Wereldoorlog (WOII) en het stilstaan bij wat zich toen afspeelde mag in Nederland nog altijd rekenen op grote belangstelling. Bijna 40 procent van de Nederlanders is geïnteresseerd in de Tweede Wereldoorlog. 85 procent vindt de Tweede Wereldoorlog niet alleen relevant voor mensen die de oorlog hebben meegemaakt, maar ook voor de naoorlogse generaties. Dit blijkt uit onderzoek (mei 2015) van TNS NIPO in opdracht van het Kenniscentrum Oorlogsbronnen. Deze relevantie en belangstelling nemen dus niet af, wel wijzigt de invulling van die herinnering. Het OVCG speelt hierop in om de herinnering aan de oorlog in de samenleving actueel en relevant te laten zijn.

Alleen al door het wegvallen van de ooggetuigen 75 jaar na dato. Herinnering wordt geschiedenis. Vanwege die gewichtige betekenis is het onze collectieve verantwoordelijkheid om kennis over en inzicht in de Tweede Wereldoorlog, waaronder de schending van de beginselen van de democratische rechtstaat, de vervolging en het massale geweld, te behouden. Het mag geen

geschiedenis worden die slechts behouden blijft in boeken, maar die verweven blijft in ons dagelijks bestaan. Van een collectief verbindend trauma naar een collectief verbindende toekomst.

De afgelopen jaren zijn veel nieuwe initiatieven ontplooid. Daarbij wordt ingespeeld op nieuwe generaties. De relevantie van de historie wordt zo ook voor de nieuwe generatie zichtbaar gemaakt. Dit vergt niet alleen aanpassingen op technologisch gebied (digitalisering), maar het oorlogsverhaal dient ook ingepast te worden in een snel globaliserende wereld.

- Welke samenwerkingsverbanden gaat u aan zowel binnen als buiten het eigen maatschappelijke domein/functie

Het Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen is gevestigd in Groningen. Zowel in de stad Groningen als in de provincie is tijdens de bezetting qua oorlogshandelingen, Jodenvervolging, verzet en terreur veel gebeurd. In al onze projecten komt de relatie met de omgeving tot uitdrukking. Samenwerking is voor ons een vereiste, vindt op meerdere niveaus plaats en zal ook in de nieuwe beleidsperiode gecontinueerd worden:

Belangrijke bestaande regionale samenwerkingspartners binnen onze sector zijn:

- de Groninger Archieven, onze huismeester en inhoudelijk partner;
- onderwijsinstellingen als de RUG en Hanzehogeschool, Menso Alting College, Middelbare en basisscholen;
- De Verhalen van Groningen, Historische Verenigingen, Erfgoedpartners, Vrijdag, Kunst- en Cultuur Drenthe;
- Stichting 4 Mei Herdenking Groningen, Stichting Vier 5 Mei, Bevrijdingsfestival Groningen, Stichting Bevrijdingsbos, Battlefield Tours Groningen;
- Biblionet en het Forum Groningen;
- lokale media als Dagblad van het Noorden en RTV Noord, regionale documentairemakers, historische onderzoeksbureau's;
- Stichting Folkingestraat Synagoge;
- regionale musea: Noordelijk Scheepvaartsmuseum (waarmee een vaste samenwerkingsrelatie bestaat) , Muzeeaquarium Delfzijl, Kinderboekenhuis Winsum, en vele anderen
- maatschappelijke instellingen zoals Vluchtelingenwerk Noord-Nederland, Amnesty International, Lentis

Belangrijke bestaande landelijke samenwerkingspartners binnen onze sector zijn:

- oorlogsmusea en herinneringscentra als het NIOD, Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Anne Frank Huis, Nationaal Comité 4 en 5 Mei, Fries Verzetsmuseum, Verzetsmuseum Amsterdam, die samenkomen in het netwerk Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45. Het OVCG is de enige instelling die de provincie Groningen; representeert in dit netwerk. Het OVCG is ook aangesloten bij het landelijk educatieoverleg WOII. Dit leidt regelmatig tot uitwisselingen van collecties voor tentoonstellingen en tot netwerkdagen over belangrijke ontwikkelingen in het veld;
- het OVCG maakt deel uit van de werkgroep Actie Niet Weggooien en doet jaarlijks mee aan de Actie Niet Weggooien op 3 mei. Via lokale media als RTV Noord, Oog TV en de lokale pers, doet OVCG een oproep aan alle Groningers om hun oorlogserfgoed aan te bieden. Deze actie heeft ieder jaar opnieuw een bijzonder effect;
- De samenwerking tussen OVCG en RTV Noord over het uitzenden en online plaatsen van de door OVCG geproduceerde documentaires, draagt eraan bij dat de documentaires via de tv door een groot publiek kunnen worden bekeken.

Het OVCG heeft de afgelopen jaren ingezet op samenwerking met Duitse partners. Dit heeft geresulteerd in een nauw contact met de Gedenkstätte Wehnen bij Oldenburg, respectievelijk met aan de universiteit van Oldenburg verbonden onderzoekers. Dit contact willen we de komende jaren voortzetten en uitbreiden. Dit contact heeft onder meer geleid tot uitwisseling van kennis over de behandeling van psychiatrische patiënten in Duitsland en Nederland tijdens de WOII. In dat verband is van belang dat het NIOD in 2019 is gestart met een groot onderzoek naar de gang van zaken in psychiatrische inrichtingen in Nederland.

- Wat is het resultaat van deze samenwerking?

Door samenwerking bewerkstelligen we een groter bereik en een duidelijkere uitstraling van ons product.

Het project 'De Tweede Wereldoorlog Dichterbij' is een belangrijke impuls voor onze verbondenheid met en kennisoverdracht aan regionale musea en erfgoedinstellingen. Daarnaast ontplooiën we verschillende projecten in de provincie, zoals een samenwerking met het Kinderboekenhuis in Winsum in 2019 en een samenwerking met het Visserijmuseum Zoutkamp in 2020. Hierdoor bereiken we een groot publiek in verschillende delen van de provincie.

Door onze participatie aan het educatief overleg WOII tillen wij onze educatieve projecten

naar hoger niveau. Ze worden inhoudelijk sterker door kennisdeling en scholing binnen het educatief overleg. Hierbij wordt de kennis van de basisschoolleerlingen over de Tweede Wereldoorlog en over de eigen omgeving aanzienlijk vergroot. Dat dit nodig is, blijkt uit verschillend onderzoek. Zo zijn veel begrippen die vaak als bekend worden verondersteld dat niet: collaboratie is bekend bij 38% van de jongeren, verzet bij 23%, nationaalsocialisme bij 22%. Uit hetzelfde onderzoek blijkt ook dat zeven van de tien jongeren menen dat er lessen kunnen worden geleerd van de oorlog. En een meerderheid van de ondervraagde jongeren blijkt geïnteresseerd tot zeer geïnteresseerd te zijn in de Tweede Wereldoorlog (56%). Meer dan de helft van de jongeren vindt het goed dat er op scholen tijd wordt besteed aan de Tweede Wereldoorlog. (Dr. M.L.F. van Berkel, 2018; https://www.annefrank.org/nl/downloads/filer_public/d1/8c/d18c160e-360e-41ad-bd58-1c9baca50515/kennis_jongeren_woii_2018.pdf)

Daarnaast geeft de landelijke samenwerking ons ook toegang tot nationale projecten. “De Tweede Wereldoorlog in 100 foto’s” in 2020 is hier een goed voorbeeld van. De collectie OVCG krijgt hierdoor ook een landelijke uitstraling.

Het OVCG is sinds 2011 een erkend stagebedrijf bij de RUG. Gemiddeld lopen jaarlijks twee studentengeschiedenis bij ons stage. Zij krijgen de kans om hun theoretische kennis over geschiedenis toe te passen binnen een dynamische erfgoedorganisatie. De verschillende taken en ervaringen die de stagiaires opdoen, worden zeer gewaardeerd, zowel door de RUG als door de stagiaires zelf.

Ieder jaar werken rond de 30 MBO’ers van het Menso Alting College mee aan het project de Tweede Wereldoorlog dichterbij. Wij hebben hen opgeleid in oorlogseducatie.

Door vakoverstijgend te werken met partners zoals VRIJDAG en Vluchtelingenwerk Noord-Nederland hebben we een groter bereik en kunnen we elkaar aanvullen binnen projecten.

Ook de samenwerking met Duitse partners zorgt voor het bereiken van een nieuwe, internationale, doelgroep. Bovendien geeft deze samenwerking het OVCG nieuwe inzichten die gebruikt kan worden in onze projecten en onderzoeken.

Het OVCG heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot het onderzoekscentrum van WOII van de provincie Groningen. Door samen te werken met partners binnen en buiten het vakgebied kunnen de doelstellingen van het OVCG optimaal gerealiseerd worden.

- Hoe maakt u uw product/activiteiten fysiek en virtueel/digitaal toegankelijk?

De collectie, zowel fysiek als digitaal, onderverdeeld in archieven, verzamelingen, beeldmateriaal, kaarten, films, video en audio, wordt binnen een gestandaardiseerd bewerkingsproces geacquireerd, geïnventariseerd, beheerd en toegankelijk gemaakt. De digitale collectie, die dagelijks groeit door digitalisering van de fysieke collectie en door het plaatsen van digitale dossiers, is raadpleegbaar via www.archieven.nl, www.oorlogsbronnen.nl en de zoekmachine van de Groninger Archieven. De deelname aan het project van Erfgoedpartners, het digitaal museum, heeft ervoor gezorgd dat een groot deel van de objectencollectie gedigitaliseerd is en toegankelijk voor het publiek. Dit is een grote vooruitgang, aangezien het OVCG geen permanente tentoonstellingsruimte heeft. Om de aansprekende collectie toch ook fysiek te kunnen exposeren is het OVCG een samenwerking aangegaan met het Noordelijk Scheepvaartmuseum. Deze samenwerking behelst dat het OVCG 1 keer in de twee jaar een tentoonstelling inricht in het Noordelijk Scheepvaartmuseum. Een fantastische manier om een groot publiek te bereiken met de collectie en de verhalen. Daarnaast wil het OVCG onderzoeken of het mogelijk is om een permanente tentoonstellingsruimte in te richten, in samenwerking met de andere Tweede Wereldoorlog collecties in de provincie, welke bij particulieren zoals Ties Groenewold en Joël Stoppels zijn ondergebracht.

De collectie van het OVCG is ook te zien in de vele bruiklenen die jaarlijks worden aangevraagd. Momenteel zijn stukken in bruikleen bij het Groninger Forum en het Nationaal Militair Museum in Soesterberg. Afgelopen jaren waren stukken uit de collectie te zien in onder andere Grootegast, Winsum en Stadskanaal.

Ook de Scholtenhuiswebsite blijft een belangrijke digitale presentatie van OVCG voor het onderwijs. Daarnaast ontwikkelt het OVCG in 2020 een digitale lesbrief voor groep 8 van de basisschool die aansluit bij de visie van het educatieproject De Tweede Wereldoorlog Dichterbij. Deze lesbrief kan gebruikt worden door alle basisscholen in de provincie en laat de leerling op een laagdrempelige en aansprekende wijze kennis maken met de eigen geschiedenis en met doen van historisch onderzoek op internet.

Veel activiteiten van het OVCG, zoals lezingen en rondleidingen, zijn gratis toegankelijk en daarmee toegankelijk voor iedere geïnteresseerde.

Daarnaast blijft OVCG historische verhalen en documentaires leveren voor de website De Verhalen van Groningen, RTV Noord, cultuurhistorisch tijdschrift Stad en Lande en voor de

Facebookpagina. Door samen te werken met partners als de Verhalen van Groningen en RTV Noord groeit het bereik van het OVCG aanzienlijk en maken we een professionaliseringslag in onze berichtgeving.

Geef hier aan wat de missie van uw instelling is

De centrale doelstelling van het OVCG is het levend houden van de herinnering aan en informatie geven over de oorlogs- en bezettingstijd van 1940-1945 en de nasleep daarvan in stad en provincie.

Kerntaken:

- het verwerven, behouden, registreren, documenteren en digitaliseren van de (materiële) getuigenissen;
- expertisecentrum voor historisch onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog in stad en provincie Groningen;
- het organiseren van projecten (bv tentoonstellingen, lezingen) gewijd aan de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in stad en provincie Groningen;
- het initiëren, organiseren en realiseren van educatieve projecten over de Tweede Wereldoorlog in stad en provincie Groningen.

Binnen onze activiteiten, projecten en educatie zijn we ons ervan bewust dat de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog voor iedereen anders en dynamisch is. Voor het grootste deel van de Groningers kan überhaupt niet van een herinnering gesproken worden, aangezien ze de oorlog niet zelf hebben meegemaakt. Vanuit die optiek is de missie van het OVCG in belangrijke mate gericht op kennisoverdracht, reflectie en bewustwording. De oprichter van het OVCG, de verzetsman Bob Houwen, heeft dit destijds al prachtig opgetekend:

'Het is een zaak van het voormalig verzet, dus van en voor ons allen, en we hopen hierdoor te bereiken, dat de geschiedenis van de jaren 1940-1945 door de ogen en harten van verzetsmensen wordt weergegeven en zodanig geredigeerd en gebracht bij onze jeugd, dat zij daardoor gesterkt en bemoedigd mogen worden in onze voetsporen verder te gaan en geestelijk weerbaar te zijn of te worden.'

Geef hier aan wat de visie van uw instelling is voor de periode 2021-2024

In de komende beleidsperiode wil het OVCG zich op de volgende kernpunten richten:

1. Kennis – onderzoeken en bewaren. Kennis vergaren en de toegang faciliteren door soepele ontsluiting, zodat een gedegen basis van beschikbare kennis over (en verwant aan) WOII aanwezig is, feiten in perspectief staan en onderscheid kan worden gemaakt tussen feit en fictie. Hiervoor willen we onze samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen continueren en uitbreiden, op zoek naar leemten in de Groninger geschiedschrijving over de WOII. Daarnaast bieden wij hulp bij onderzoek van diverse achtergronden, van familiegeschiedenis tot promotieonderzoeken. Vrijwel elke week komen er bij ons vragen binnen van inwoners uit onze provincie, maar ook van de rest van het land. De komende jaren willen we ons blijven profileren als het kenniscentrum van de Tweede Wereldoorlog in Groningen.

2. Bewustwording van de lokale geschiedenis –projecten en activiteiten. Herdenken, landelijk en lokaal, geeft structuur, richting en samenhang voor de samenleving en is startpunt voor bewustwording. Het OVCG wil de herinneringen uit en aan de Tweede Wereldoorlog in alle dimensies presenteren aan de (Groninger) samenleving. Deze komende jaren blijven we daarom historische verhalen vertellen en een breed publiek bewust maken van de vele facetten die de oorlogsjaren in Groningen hebben gehad. Hierbij richten we ons bewust ook op de regio; we willen een centrum zijn dat de hele provincie bedient.

3. Educatie - leren, meedenken en ervaren. Hier gaat het om het vertalen van WOII in onderwijs en voorlichting, de totstandkoming van besef van het eigen verleden en passende vertaling daarvan naar betekenis voor vraagstukken van vandaag, waarin digitale middelen onontbeerlijk zijn. Deze betekenis wordt (boven)lokaal tastbaar gemaakt. Het OVCG wil de komende jaren een publieksproject opzetten waarin jongeren de rol van jongeren in de Tweede Wereldoorlog gaan onderzoeken. Dit project tilt het educatief aanbod van het OVCG op een hoger niveau, door jongeren te laten participeren in het onderzoek. Tegelijkertijd intensiveren wij de contacten met de doelgroep jongeren tussen de 14 en 24 jaar.

Daarnaast maakt OVCG ook deel uit van de landelijk Educatieoverleg WOII.

4. Grensoverschrijdend werken – ontmoeten en verbinden. Het OVCG hecht veel waarde aan samenwerking met partners aan de andere kant van de Duits-Nederlandse grens. De afgelopen jaren

is het contact met de onderzoeksgroep van de Gedenkstätte Wehnen opgezet en heeft zich steeds meer uitgebreid. In 2019 is een studiemiddag over psychiatrische inrichtingen tijdens de Tweede Wereldoorlog voor beide partijen georganiseerd. Het OVCG wil de contacten met Duitse samenwerkingspartners de komende jaren uitbreiden.

5. Verbindingen met het heden – de dynamiek van de herinnering. De sectie Contemporaine Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen merkt dat de belangstelling voor het onderwerp ‘beeldvorming WOII en het doorwerken van de oorlog op latere generaties’ bij de studenten erg populair is als onderzoeksgebied. Het OVCG wil dit onderwerp zelf de komende jaren ook verder gaan uitwerken. De afgelopen jaren zijn we daarmee begonnen middels het project *Voortdurend Verzet* en de bijbehorende lezingen in samenwerking met Studium Generale en de Bob Houwenlezing van 2018 over de (hedendaagse) verzetsmentaliteit.

Daarnaast zijn we in de periode 2017-2020 begonnen met samenwerken met Vluchtelingenwerk Noord-Nederland, om ook verbindingen te maken met hedendaagse verzetsstrijders en conflicten. Dit willen zeker voortzetten in de komende beleidsperiode.

6. Intensivering contacten doelgroepen – jongeren en andere culturen. In de komende beleidsperiode willen we actiever bepaalde doelgroepen bereiken. Deze nieuwe doelgroepen bereiken we met een dynamische benadering van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en de veranderde herinnering hieraan. Dit willen we niet enkel door middel van overdracht doen, maar juist ook door samen te werken aan projecten. Dit sluit aan bij nieuwe wetenschapsconcepten als “citizen science”, waarbij doelgroepen van onderzoek en projecten zelf daadwerkelijk participeren en een bijdrage leveren aan het onderzoek of project. De afgelopen jaren zijn hier al stappen in gezet door jongeren een theaterstuk te laten maken over verzet en door vluchtelingen uit oorlogsgebieden te betrekken bij ons project *Voortdurend Verzet*.

In 2020 gaan we hier ook mee verder door in het kader van 75 jaar bevrijding samen met 80 leerlingen van het Wessel Gansfort College te werken aan biografieën van Canadese soldaten die Groningen hebben bevrijd. Deze biografieën zijn online te lezen en de portretfoto’s van deze Canadese soldaten zullen worden getoond op reclameborden en bushokjes door de hele stad. Deze manier van actief samenwerken met deze doelgroepen, de jongeren en mensen met een andere culturele achtergrond, continueren we in 2021-2025.

7. Collectie – behouden en presenteren. De collectie van het OVCG is omvangrijk en divers. De komende jaren willen we meer aandacht besteden aan het digitaliseren en presenteren van de collectie. Dat geldt voor zowel de objecten-, de documentatie-, en de fotocollectie. Hierdoor wordt

de collectie beter ontsloten en toegankelijker. Hierdoor kan de collectie nog meer ingezet worden bij onderzoek en inzicht geven in de gebeurtenissen in onze provincie tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ook hier willen we meer vrijwilligers bij betrekken.

8b. Activiteiten erfgoed

Welke activiteiten voert u de komende cultuurnotaperiode 2021-2024 uit?

Publieksactiviteiten

- Het verrichten van onderzoek en het ontwikkelen van projecten volgens het concept citizen-science
- Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet
- Bob Houwenlezing
- Overeenkomst NSM, 1 x in de 2 jaar tentoonstelling
- Tentoonstellingen en documentaires maken
- Rondleidingen en lezingen

Educatie

- Leskisten
- WOII Dichterbij stad
- WOII Dichterbij provincie
- Educatieve programma's rondom projecten

Onderzoek

- Optekenen van verhalen → ism verhalen van Groningen
- Zoekvragen beantwoorden/assisteren van diverse onderzoekers

Collectie

- Het eigendom van de collectie mbt de taken:
 - In ontvangst nemen van schenkingen (ook objecten als foto's/film en boeken)
 - registreren van aanwinsten
 - plaatsen van aanwinsten
 - Uitlenen van bruiklenen

Overig

- Contact landelijke organisaties, netwerk Oorlogsbronnen, SMH 40-45
- Contact lokale organisaties, Erfgoedpartners, CMK, musea, bibliotheken

- Contacten internationaal, Gedenkstätte Wehnen
- Social Media, website, nieuwsbrief, persberichten
- Begeleiden stagiaires en vrijwilligers

Het OVCG is een kleine, maar zeer dynamische stichting, er gebeurt heel veel met weinig middelen. Het OVCG is actief op vele gebieden, zoals educatie, presentatie, communicatie, onderzoek, collectiebeheer en –behoud. Daarnaast biedt het OVCG een stageplaats voor studenten van de RUG. De coördinator van de stichting is verantwoordelijk voor al deze activiteiten, verschillende taken komen samen in één functie van 0,5 fte. Dit maakt de stichting erg kwetsbaar en bovendien is het haast niet uitvoerbaar de stichting op deze manier draaiende te houden. Uitsluitend dankzij de inzet van vrijwilligers kan het OVCG functioneren. De verhouding werknemers – vrijwilligers/stagiaires is 1:5. Al deze vrijwilligers moeten door de coördinator worden aangestuurd. De stichting zou meer vrijwilligers kunnen aantrekken, maar dat vraagt ook extra coördinatie en dat is binnen de huidige formatie niet haalbaar. Deze situatie is, mede gelet op de Code Fair Practice, onwenselijk. Er dreigt bovendien geregeld overbelasting van coördinator en vrijwilligers. Daarom vraagt het OVCG voor de komende beleidsperiode een €30.000 meer subsidie aan dan ze de vorige beleidsperiode heeft ontvangen. Met dit bedrag wil het OVCG één extra medewerker in dienst wil nemen voor 0,5 fte. De verdeling van het aangevraagde bedrag, gemeente € 44.000 en provincie € 35.000, is gebaseerd op de verdeling van de voorgaande jaren. Deze verhouding kan natuurlijk anders uitvallen, maar een hoger bedrag is noodzakelijk om het OVCG haar taken uit te kunnen voeren. Hierbij zetten we bewust in op een fors hoger bedrag van de provincie, aangezien de meeste taken van het OVCG provinciebreed zijn en zowel in de gemeente als in de hele provincie uitgevoerd worden. Deze provinciale reikwijdte zouden we graag terug zien in het subsidiebedrag van de provincie aan het OVCG.

1. Een sterke basis

Het OVCG is het kenniscentrum van de Tweede Wereldoorlog in Groningen en tevens de enige professionele organisatie die zich met periode bezighoudt in Stad en Ommeland. Daarmee vervult het centrum een belangrijke rol en fungeert het als kenniscentrum een onmisbare partner in Groningen, maar zeker ook op nationaal niveau, waar het OVCG in landelijke organisaties zoals het SMH 40-45 als enige partner Groningen vertegenwoordigt.

In stad en provincie weten verschillende partijen het OVCG te vinden voor gebruik van de collectie, hulp bij onderzoek of als samenwerkingspartner voor projecten. Het OVCG heeft dan ook een breed netwerk op uiteenlopende gebieden, zoals scholen, bibliotheken, historische verenigingen, musea en kunst- en culturele organisaties.

Door samen te werken met al deze verschillende partijen creëren we een rijk programma van diverse projecten, activiteiten en educatie voor een uiteenlopende achterban, zowel geografisch gezien als in leeftijd.

Het OVCG beantwoordt hiermee aan de grote belangstelling die er nog steeds is voor de Tweede Wereldoorlog. Organisaties, verenigingen en scholen vinden het van belang om dit verhaal te blijven vertellen. In het OVCG vinden ze een gedreven en kundige partner die met grote kennis en collectie verschillende aspecten van de Tweede Wereldoorlog in de provincie én de herinneringscultuur op een aantrekkelijke wijze over kan brengen.

Dit doet het OVCG op verschillende manieren, zoals tentoonstellingen, documentaires, educatie, lezingen, rondleidingen, theater, podcasts en publicaties. De komende jaren wil de stichting daarnaast meer in gaan zetten op publieksparticipatie. De ondersteuning van het publiek kan worden ingezet bij transcriberen van teksten, het duiden van foto's en rubriceren van documentatie.

4. Overal cultuur

Met haar activiteiten bereikt het OVCG een breed publiek, zowel in leeftijd (van 8 tot 100 jaar) als in geografie (van stad tot ver in de provincie). De activiteiten die het OVCG ontplooit zijn veelal gratis toegankelijk en daarmee laagdrempelig, zoals de tentoonstelling in het Kinderboekenhuis in Winsum of de rondleidingen en stadswandelingen in april. Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet is hier ook een goed voorbeeld van.

Met deze projecten en activiteiten willen we mensen bewust maken van de eigen geschiedenis en de waardering voor de eigen omgeving vergroten. Dit doen we door lokaal tentoonstellingen en documentaire vertoningen te organiseren en wandelingen door langs plaatsen van herinnering in eigen stad of dorp. We vertellen altijd het verhaal uit de eigen omgeving en daardoor zijn mensen persoonlijker betrokken. Dit geldt voor allerhande deelnemers; zowel de basisschoolleerlingen, de reguliere bezoekers als de ooggetuigen die meewerken aan de projecten.

Het OVCG is een centrum voor de hele provincie en binnen het ontwikkelen van de projecten en activiteiten houden we hier bewust rekening mee. Educatieprojecten bieden we altijd aan in zowel stad als ommeland, en ook projecten raken meerdere gebieden in de provincie, zoals in 2020 bijvoorbeeld Grijpskerk en Zoutkamp en in 2019 Stadskanaal. Ook Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet heeft altijd een provinciale evenknie.

In deze periode willen de samenwerking met Biblionet intensiveren. Door gezamenlijke projecten op te zetten, hebben we middels de 31 bibliotheken in de provincie een grote reikwijdte. Ook wordt in de nieuwe beleidsperiode de samenwerking met het Forum aangehaald om in de wijkvestigingen in Groningen, Ten Boer, Haren en Hoogkerk kleinschalige activiteiten te organiseren. De Kinderboekenweek van 2020 met als thema “En toen?” kan hiervoor een mooi startschot zijn.

9b. Bijdrage aan de ambities en strategieën Provincie

1. Een sterke basis en ruimte voor vernieuwing

Het OVCG biedt jaarlijks tal van activiteiten aan, van lezingen en rondleidingen tot tentoonstellingen en documentaire vertoningen. Ook op gebied van educatie is het OVCG jaarlijks in maart/april erg actief. De participatieve en educatieve werkwijze van het OVCG sluit nauw aan bij de uitgangspunten van de provincie en gemeente. In al deze uitingsvormen zijn we voortdurend op zoek naar een aantrekkelijke en eigentijdse manier om een verhaal over te brengen. In 2020 zullen we inzetten op het gebruik van podcasts, maar organiseren we in samenwerking met Tocht om de Noord ook een wandeltocht om nieuw publiek te bereiken. In 2020 wordt de lesbrieff die tot nu toe altijd in geprinte werd aangeboden, omgezet tot een digitaal exemplaar. Met als grote meerwaarde dat de leerling nu zelf wordt uitgedaagd om online op te zoek gaan naar relevante bronnen en informatie. Dit sluit aan bij deze tijd en de belevingswereld van de kinderen.

Daarnaast zoekt het OVCG graag naar nieuwe verbindingen en presentatievormen, in samenwerking met projectpartners. Zo is de afgelopen jaren samengewerkt met VRIJDAG en hebben jongeren een toneelstuk over verzet gemaakt, en met Vluchtelingenwerk Noord-Nederland, en is een hele nieuwe doelgroep van mensen met andere culturele achtergronden aangeboord. Interviews met recente vluchtelingen uit verschillende landen zoals Ethiopië, Iran, Bahrein en Soedan hebben geleid tot portretten van hedendaagse buitenlandse verzetsstrijders. Hierbij heeft het OVCG etnische/culturele groeperingen bereikt die anders niet de tentoonstelling bezocht zouden hebben. Daardoor hebben zij ook kennis gemaakt met verzetsstrijders uit de Tweede Wereldoorlog.

De komende jaren wordt ingezet op publieksparticipatie om een nog sterkere verbinding van het publiek met de projecten te genereren, zie ook het antwoord bij “overal cultuur”, vraag 8.

3. Overal cultuur

Zie ook antwoord 8b Overal cultuur. Aanvullend:

Met overkoepelende projecten tussen Stad en Ommeland verbindt het OVCG verschillende regio's middels een thema. In 2020 doen we dat bijvoorbeeld met twee projecten; de Vlucht van de SD (waarover we een tentoonstelling in het Noordelijk Scheepvaartmuseum, het Visserijmuseum Zoutkamp en op Schiermonnikoog laten zien) en de Vrouwenmars van Westerbork (de tocht van 116 vrouwen vanuit kamp Westerbork via Groningen naar Grijpskerk maken we opnieuw). Stad en Ommeland zijn voor het OVCG verweven met elkaar en binnen projecten proberen we dan ook beide te bedienen. Ditzelfde geldt voor de educatieprogramma's die altijd in stad en in de provincie worden uitgevoerd.

In de promotie van deze projecten wordt nauw samengewerkt met de Verhalen van Groningen en Marketing Groningen, om ook op provinciaal niveau aandacht te genereren.

4. Thuis in Groningen

De geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog is een belangrijk onderdeel van de geschiedenis van Groningen. Daarmee is het erfgoed van de Tweede Wereldoorlog een belangrijk onderdeel van de collectie Groningen. Het OVCG zorgt voor een goede opslag van het materiele en immateriële oorlogserfgoed en voor de toegankelijkheid hiervan. Dit doen we door middel van het bewaren en toegankelijk maken binnen de collectie van de Groninger Archieven, maar ook door educatie, tentoonstellingen, documentaires, lezingen en theater. Daarnaast speelt digitalisering een grote rol, archiefstukken worden steeds meer digitaal raadpleegbaar en door deelname aan www.collectiegroningen.nl is ook een groot deel van de objectencollectie van het OVCG digitaal te bekijken. Ook wil het OVCG de komende periode verkennen of een permanente tentoonstellingsplek meerwaarde zou hebben voor de stichting.

Door samen te werken met verschillende partners, ook sector overstijgend, bijvoorbeeld met onderwijs, kunstorganisaties of maatschappelijke organisaties wordt het oorlogserfgoed op diverse manieren gepresenteerd.

9c. Bijdrage aan de ambities en strategieën van de provincie en gemeente

Geef aan met welke activiteiten u bijdraagt aan 1 of meerdere van onderstaande strategieën.

1. Een sterke basis

Zie vraag 9b.

3. Overal cultuur

Zie vraag 9b.

4. Thuis in Groningen

Zie vraag 9b.

10. Positie in de keten

De Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG) is hét documentatie- en informatiecentrum over de Tweede Wereldoorlog in stad en provincie Groningen. Door middel van educatieve projecten, documentaires, multimediatebsites, voorlichting en exposities houdt de stichting de kennis en herinnering aan de Tweede Wereldoorlog levend. OVCG is een onafhankelijke stichting, gevestigd in het pand van RHC Groningen Archieven. OVCG wordt financieel ondersteund door de stad en provincie Groningen. Het OVCG is de enige instantie in de provincie die structureel aandacht heeft voor de Tweede Wereldoorlog. Van een kleine, lokale instelling die sedert 1991 het beheer en behoud van een omvangrijke collectie oorlogsmateriaal verzorgde, is het OVCG de afgelopen decennia gegroeid tot een regionaal en landelijk erkend educatief en expertisecentrum. Het OVCG is een kleine organisatie en beschikt over depots, maar niet over een vaste publieks- of expositieruimte. Het verhaal van de Tweede Wereldoorlog is echter niet weg te denken in de geschiedenis van Groningen en makkelijk te verbinden aan de presentatiethema's van genoemde musea en allerlei organisaties. Hierbij zoeken we ook de verbinding met organisaties uit een ander vakgebied, zoals VRIJDAG.

De belangstelling voor 'de oorlog' groeit nog steeds: van de zijde van talrijke particulieren, maar tevens vanuit regionale, landelijke en internationale instellingen. Het OVCG speelt hier op meerder manieren op in: van het faciliteren van onderzoeksmogelijkheden, beheren van de collectie, het meedenken en meeschrijven aan historische onderzoeken, coördineren van projecten (als penvoerder), het aanjagen van nieuwe initiatieven en last but not least: het verzorgen van lezingen en educatieve programma's.

Binnen de gemeente werkt het OVCG samen met onder andere de Groninger Archieven, de Folkingestraat Synagoge, de Rijksuniversiteit, het Noordelijk Scheepvaartmuseum, Het Groninger Museum, het Groninger Forum, de Stenden en Hanze PABO, het Menso Alting College, VRIJDAG, Vluchtelingenwerk Noord-Nederland, Battlefield Tours en vele anderen.

Op regionaal niveau werkt het OVCG graag samen met lokale organisaties zoals historische verenigingen, lokale musea zoals het Visserijmuseum Zoutkamp of het Muzeeaquarium in Delfzijl, maar zoeken we ook verbinding met bibliotheken en dorpshuizen zoals de Blauwe Schuit in Winsum. Daarnaast werken op het gebied van educatie samen met lokale scholen.

Provinciaal zijn de Verhalen van Groningen, Kunst en Cultuur Drenthe, Erfgoedpartners en Biblionet belangrijke samenwerkingspartners. Bovenprovinciaal werken we vaak samen met Herinneringscentrum Kamp Westerbork en het Fries Verzetsmuseum en Tresoar. Maar ook is het

OVCG aangesloten bij de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 en is er veel contact met het Netwerk Oorlogsbronnen en het NIOD.

Internationaal is er contact met Duitsland en sporadisch met Canada. Het contact met Duitse organisaties willen de komende periode intensiveren.

11. Toepassing landelijke codes

Code Governance Cultuur

Het bestuur van het OVCG onderschrijft de Code Governance Bestuur.

Terzake wordt nader het volgende opgemerkt

Het bestuur van het OVCG is verantwoordelijk voor het beleid en de activiteiten van de stichting. De dagelijkse leiding berust bij de coördinator. De controller van de Groninger Archieven (GA) voert de financiële en personele administratie van de stichting. Het bestuur komt jaarlijks zes tot zeven keer plenair bijeen. De voorzitter en de penningmeester voeren regelmatig overleg met de coördinator en – mede uit een oogpunt van risicobeheersing en interne controle – met de controller van de GA. Daarnaast zijn de bestuursleden in organisatorische zin geregeld betrokken bij diverse activiteiten van het OVCG. De bestuursleden zijn onafhankelijk en bekleden geen functies die tot belangenverstremgeling kunnen leiden.

Fair Practice Code

Het bestuur van het OVCG onderschrijft de Fair Practice Code en streeft ernaar deze zoveel mogelijk toe te passen.

Code Diversiteit & Inclusie

Het bestuur van het OVCG onderschrijft de Code Diversiteit & Inclusie. In de praktijk voldoet het OVCG aan het merendeel van de in de Code opgenomen principes. Voor zover in de komende beleidsperiode mocht blijken dat een of meer principes niet worden nageleefd, zal het OVCG een Plan van Aanpak opstellen dat ertoe moet leiden dat naleving alsnog plaatsvindt.